Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (toinen jaosto)

24 päivänä syyskuuta 2019 *

Ennakkoratkaisupyyntö – Kiireellinen ennakkoratkaisumenettely – Oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa – Direktiivi (EU) 2016/343 – 7 artiklan 4 kohta – Eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä rikosoikeudellisissa menettelyissä koskevan oikeuden lujittaminen – Oikeus vaieta ja oikeus olla todistamatta itseään vastaan – Syyttäjän ja rikokseen syyllistyneen henkilön välinen sopimus – Sen edellytys, että tuomioistuin vahvistaa tällaisen sopimuksen – Muiden syytettyjen suostumus – Euroopan unionin perusoikeuskirja – Soveltumattomuus

Asiassa C-467/19 PPU,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Spetsializiran nakazatelen sad (erityisrikostuomioistuin, Bulgaria) on esittänyt 19.6.2019 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 19.6.2019, saadakseen ennakkoratkaisun rikosasiassa, jossa vastaajana on

QR,

Spetsializirana prokuraturan,

YM:n,

ZK:n ja

HD:n

osallistuessa asian käsittelyyn,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (toinen jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja A. Arabadjiev sekä tuomarit T. von Danwitz, C. Vajda (esittelevä tuomari), P. G. Xuereb ja A. Kumin,

julkisasiamies: G. Hogan,

kirjaaja: A. Calot Escobar,

ottaen huomioon ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen 19.6.2019 esittämän pyynnön, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 19.6.2019, käsitellä ennakkoratkaisupyyntö kiireellisessä menettelyssä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 107 artiklan mukaisesti,

ottaen huomioon 10.7.2019 tehdyn ensimmäisen jaoston päätöksen, jolla pyyntö hyväksyttiin,

* Oikeudenkäyntikieli: bulgaria.

on antanut seuraavan

määräyksen

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä 9.3.2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/343 (EUVL 2016, L 65, s. 1) 7 artiklan 4 kohdan, Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 47 ja 52 artiklan sekä tehokkuusperiaatteen ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteen tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty rikosasiassa, jossa vastaajina ovat neljä Bulgarian kansalaista, QR, YM, ZK ja HD, ja joka koskee heidän kuulumistaan järjestäytyneeseen rikollisryhmään.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Unionin oikeus

Perusoikeuskirja

3 Perusoikeuskirjan 20 artiklassa, jonka otsikkona on ”Yhdenvertaisuus lain edessä”, määrätään seuraavaa:

”Kaikki ihmiset ovat yhdenvertaisia lain edessä.”

4 Perusoikeuskirjan 51 artikla, jonka otsikko on ”Soveltamisala”, on sanamuodoltaan seuraava:

”1. Tämän perusoikeuskirjan määräykset koskevat unionin toimielimiä, elimiä ja laitoksia toissijaisuusperiaatteen mukaisesti sekä jäsenvaltioita ainoastaan silloin, kun viimeksi mainitut soveltavat unionin oikeutta. Tämän vuoksi ne kunnioittavat tämän perusoikeuskirjan mukaisia oikeuksia, noudattavat sen sisältämiä periaatteita ja edistävät niiden soveltamista kukin toimivaltansa mukaisesti ja unionille perussopimuksissa annetun toimivallan rajoja noudattaen.

2. Tällä perusoikeuskirjalla ei uloteta unionin oikeuden soveltamisalaa unionin toimivaltaa laajemmaksi eikä luoda unionille uutta toimivaltaa tai uusia tehtäviä eikä muuteta perussopimuksissa määriteltyjä toimivaltuuksia ja tehtäviä.”

Direktiivi 2016/343

5 Direktiivin 2016/343 johdanto-osan 9 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Tämän direktiivin tarkoituksena on lujittaa oikeutta oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin rikosoikeudellisissa menettelyissä vahvistamalla yhteiset vähimmäissäännöt, jotka koskevat tiettyjä syyttömyysolettamaan liittyviä näkökohtia ja oikeutta olla läsnä oikeudenkäynnissä.”

6 Kyseisen direktiivin 1 artiklassa, jonka otsikkona on ”Kohde”, säädetään seuraavaa:

”Tässä direktiivissä säädetään yhteisistä vähimmäissäännöistä, jotka koskevat

a) tiettyjä syyttömyysolettamaan liittyviä näkökohtia rikosoikeudellisissa menettelyissä;

b) oikeutta olla läsnä oikeudenkäynnissä rikosoikeudellisissa menettelyissä.”

7 Tämän direktiivin 2 artiklassa, jonka otsikko on ”Soveltamisala”, säädetään seuraavaa:

”Tätä direktiiviä sovelletaan luonnollisiin henkilöihin, jotka ovat epäiltynä tai syytettynä rikosoikeudellisissa menettelyissä. Sitä sovelletaan rikosoikeudellisen menettelyn kaikissa vaiheissa siitä hetkestä, kun henkilöä epäillään tai syytetään rikoksesta tai väitetystä rikoksesta, kunnes on lopullisesti ratkaistu kysymys siitä, onko epäilty tai syytetty tehnyt rikoksen, ja tästä päätöksestä on tullut lopullinen.”

8 Saman direktiivin 7 artiklan, jonka otsikko on ”Oikeus vaieta ja oikeus olla todistamatta itseään vastaan”, 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltiot voivat sallia, että niiden oikeusviranomaiset ottavat rangaistusta määrätessään huomioon epäiltyjen ja syytettyjen yhteistyöhalukkuuden.”

Bulgarian oikeus

9 Rikosprosessilain (Nakazatelno-protsesualen kodeks, jäljempänä NPK) 381 §:n, jonka otsikko on ”Neuvotellun rangaistuksen määräämistä koskeva sopimus oikeudenkäyntiä edeltävän menettelyn yhteydessä”, 1–6 momentissa säädetään, että jos syytetty myöntää syyllisyytensä, hän voi esitutkinnan päätyttyä tehdä neuvotellun rangaistuksen soveltamisesta kirjallisesti sopimuksen syyttäjän kanssa oikeudenkäyntiasiamiehensä välityksellä. Tällaisella sopimuksella syytetty myöntää syyllisyytensä, luopuu tavanomaisesta rikosoikeudenkäynnistä ja suostuu siihen, että hänelle tuomitaan tietty rangaistus. Näin määrätty rangaistus on aina lievempi kuin se, joka syytetylle olisi määrätty tavanomaisen menettelyn päätteeksi.

10 NPK:n 381 §:n 7 momentissa säädetään seuraavaa:

”Kun menettely koskee useita henkilöitä – –, osa heistä voi tehdä sopimuksen – –”

11 NPK:n 382 artiklan, jonka otsikko on ”Tuomioistuimen päätös sopimuksesta”, sanamuoto on seuraava:

”1. Syyttäjä toimittaa sopimuksen asiaa ensimmäisenä oikeusasteena käsittelevään toimivaltaiseen tuomioistuimeen heti sen jälkeen, kun se on tehty, samaan aikaan kuin asia saatetaan vireille.

– –

5. Tuomioistuin voi ehdottaa sopimukseen muutoksia, joita syyttäjä ja oikeudenkäyntiasiamies tarkastelevat. Syytettyä kuullaan viimeisenä.

6. Syyttäjän, oikeudenkäyntiasiamiehen ja syytetyn henkilön allekirjoittaman lopullisen sopimuksen sisältö lisätään tuomioistuimen asiakirja-aineistoon.

7. Tuomioistuin vahvistaa sopimuksen, jos se ei ole lain tai hyvän tavan vastainen.

8. Jos tuomioistuin ei hyväksy sopimusta, se palauttaa asian syyttäjälle. Tässä tapauksessa syytetyn henkilön tunnustuksilla – – ei ole todistusarvoa. – –”

12 NPK:n 383 §:ssä, jonka otsikko on ”Neuvotellun rangaistuksen määräämistä koskevan sopimuksen seuraukset”, säädetään, että tuomioistuimen hyväksymällä sopimuksella on lainvoimaisen tuomion oikeusvaikutukset.

13 NPK:n 384 §:ssä, jonka otsikko on ”Neuvotellun rangaistuksen määräämistä koskeva sopimus tuomioistuinmenettelyn yhteydessä”, säädetään seuraavaa:

”(1) – – tuomioistuin voi vahvistaa neuvotellun rangaistuksen määräämistä koskevan sopimuksen tuomioistuinmenettelyn tultua vireille – –.

– –

(3) Tällöin neuvotellun rangaistuksen määräämistä koskeva sopimus vahvistetaan vasta, kun kaikki asianosaiset ovat antaneet suostumuksensa.”

Pääasian oikeusriita ja ennakkoratkaisukysymys

14 Ennakkoratkaisupyynnöstä ilmenee, että Spetsializirana prokuratura (erityissyyttäjäviranomainen, Bulgaria) on aloittanut rikostutkinnat neljää henkilöä, QR:ää, YM:ää, ZK:ta ja HD:tä, vastaan ja että se on nostanut syytteen Spetsializiran nakazatelen sadissa (erityisrikostuomioistuin, Bulgaria).

15 QR:ää syytetään siitä, että hän on johtanut järjestäytynyttä rikollisryhmää, jonka tarkoituksena on tehdä koronkiskonta- ja kiristysrikoksia. Kolmea muuta henkilöä syytetään osallistumisesta tähän järjestäytyneeseen rikollisryhmään.

16 QR:ää syytetään myös syyllistymisestä neljään kiristysrikokseen. Ensimmäinen kiristys on väitteen mukaan tehty yhdessä HD:n kanssa, toinen yhdessä ZK:n ja HD:n kanssa, kolmas yksin ja neljäs yhdessä YM:n ja ZK:n kanssa. Näiden neljän rikoksen osalta on väitetty, että kiristysrikokset on tehty kyseisen järjestäytyneen rikollisryhmän lukuun.

17 QR on tunnustanut syyllisyytensä kaikkien mainittujen syytekohtien osalta. Hänen oikeudenkäyntiasiamiehensä ja syyttäjä ovat tehneet kirjallisen sopimuksen, jonka perusteella hänet tuomitaan laissa säädettyä lievempään rangaistukseen. Koska QR suostui tähän sopimukseen, syyttäjä, QR ja hänen oikeudenkäyntiasiamiehensä allekirjoittivat sen.

18 YM ja hänen oikeudenkäyntiasiamiehensä eivät ole suostuneet kyseisen sopimuksen tekemiseen ja vastustavat sitä. ZK ja hänen oikeudenkäyntiasiamiehensä katsoivat, että suostumuksen antaminen tai antamatta jättäminen tämän saman sopimuksen tekemiseen oli hyödytöntä, koska YM:n vastustus estää kyseessä olevan sopimuksen tekemisen. HD ja hänen oikeudenkäyntiasiamiehensä eivät ole esittäneet tätä koskevaa lausumaa.

19 Kansallisten menettelysääntöjen mukaisesti kyseinen sopimus on saatettu ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen hyväksyttäväksi. Se selittää, että toimivaltainen tuomioistuin voi hyväksyä tällaisen sopimuksen, jos se on tehty rikosoikeudellisen menettelyn tuomioistuinmenettelyvaiheessa ja tilanteessa, jossa useita henkilöitä syytetään, vasta kaikkien osapuolten annettua suostumuksensa. Se täsmentää tältä osin, että tätä vaatimusta on tulkittu sanatarkasti Varhoven kasatsionen sadin (ylin tuomioistuin, Bulgaria) tietyissä ratkaisuissa siten, että tällaisen sopimuksen hyväksymisen kannalta on tarpeen saada kaikkien rikosoikeudenkäynnissä syytettyjen henkilöiden suostumus.

20 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että se, että syytetty henkilö antaa suostumuksensa siihen, että toinen syytetty tekee neuvotellun rangaistuksen määräämistä koskevan sopimuksen, lisää sen todennäköisyyttä, että tätä syytettyä koskeva menettely päättyy syyllisyyden toteamiseen. Yhtäältä se, että toinen syytetty on tehnyt tällaisen sopimuksen, tekee viimeksi mainitusta oikeudenkäynnissä sellaisen todistajan, joka voi antaa lausuntoja, jotka aiheuttavat haittaa muille syytetyille. Toisaalta osasta kansallista oikeuskäytäntöä ilmenee, että tällaisen sopimuksen katsotaan olevan kaikkia syytettyjä henkilöitä kohtaan tuomioistuintoimi, jolla asian asiakysymykset ratkaistaan lainvoimaisesti.

21 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin pohtii kuitenkin sitä, onko vaatimus saada kaikkien syytettyjen suostumus direktiivin 2016/343 7 artiklan 4 kohdan, perusoikeuskirjan 47 artiklan ensimmäisen ja toisen kohdan ja 52 artiklan 1 kohdan sekä tehokkuusperiaatteen ja yhdenvertaisen kohtelun periaatteen mukainen.

22 Tämän perusteella Spetsializiran nakazatelen sad päätti lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Soveltuuko direktiivin 2016/343 7 artiklan 4 kohdan, perusoikeuskirjan 47 ja 52 artiklan sekä tehokkuus- ja yhdenvertaisuusperiaatteiden kanssa yhteen nyt käsiteltävänä olevan kaltainen oikeuskäytäntö, joka koskee syyttäjän ja puolustuksen välisen, neuvotellun rangaistuksen määräämistä koskevan sopimuksen vahvistamista tuomioistuimessa koskevaa kansallista lakia ja jonka mukaan tällaisen sopimuksen vahvistaminen edellyttää muiden syytettyjen suostumusta ja suostumus on tarpeen vain menettelyn tuomioistuinkäsittelyvaiheessa?”

Kiireellinen ennakkoratkaisumenettely

23 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on pyytänyt esittämänsä ennakkoratkaisupyynnön käsittelemistä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 107 artiklassa määrätyssä kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä.

24 Se ilmoitti pyyntönsä tueksi muun muassa, että QR on määrätty tutkintavankeuteen ja että vankeuden jatkaminen riippuu esitettyyn kysymykseen annettavasta vastauksesta, koska se ei voi, jos unionin tuomioistuin ei ole antanut vastausta, lausua pääasiassa kyseessä olevasta sopimuksesta, jossa määrätään alennetusta vankeusrangaistuksesta.

25 Tässä yhteydessä on ensinnäkin korostettava, että nyt käsiteltävä ennakkoratkaisupyyntö koskee direktiivin 2016/343 tulkintaa, ja kyseinen direktiivi kuuluu EUT-sopimuksen kolmannen osan vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta koskevan V osaston määräysten alaan. Se voidaan siis ottaa käsiteltäväksi Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 23 a artiklassa ja unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 107 artiklassa tarkoitetussa kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä.

26 Kiireellisyyttä koskevasta edellytyksestä on todettava toiseksi, että unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on otettava huomioon se, että pääasiassa kyseessä olevaan henkilöön kohdistuu parhaillaan vapaudenmenetys ja että hänen vankeutensa jatkaminen riippuu pääasian ratkaisusta (tuomio 27.5.2019, OG ja PI (Lyypekin ja Zwickaun syyttäjäviranomainen), C-508/18 ja C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, 38 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Nyt käsiteltävässä asiassa unionin tuomioistuimelle toimitetusta asiakirja-aineistosta käy ilmi, että QR:ään kohdistuu vapaudenmenetys ja että hänen vankeutensa jatkaminen riippuu pääasian ratkaisusta.

27 Näissä olosuhteissa unionin tuomioistuimen toinen jaosto on esittelevän tuomarin ehdotuksesta ja julkisasiamiestä kuultuaan päättänyt 10.7.2019 hyväksyä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen pyynnön nyt käsiteltävänä olevan ennakkoratkaisupyynnön käsittelemisestä kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä.

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

28 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 99 artiklassa määrätään, että jos ennakkoratkaisukysymykseen annettava vastaus on selvästi johdettavissa oikeuskäytännöstä tai jos ennakkoratkaisukysymykseen annettavasta vastauksesta ei ole perusteltua epäilystä, unionin tuomioistuin voi esittelevän tuomarin ehdotuksesta ja julkisasiamiestä kuultuaan milloin tahansa päättää ratkaista asian perustellulla määräyksellä.

29 Kyseistä työjärjestyksen määräystä on sovellettava nyt käsiteltävän ennakkoratkaisupyynnön yhteydessä.

30 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee kysymyksellään lähinnä, onko direktiivin 2016/343 7 artiklan 4 kohtaa, perusoikeuskirjan 47 artiklan ensimmäistä ja toista kohtaa ja 52 artiklan 1 kohtaa, tehokkuusperiaatetta ja perusoikeuskirjan 20 artiklassa vahvistettua yhdenvertaisen kohtelun periaatetta tulkittava siten, että ne ovat esteenä sille, että sen, että tuomioistuin hyväksyy pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen neuvotellun rangaistuksen määräämistä koskevan sopimuksen, joka on tehty henkilön, jota syytetään sen vuoksi, että hän kuuluu rikollisryhmään, ja syyttäjän välillä, edellytykseksi asetetaan ehto, että muut tähän rikollisryhmään kuulumisen vuoksi syytetyt henkilöt antavat suostumuksensa tämän sopimuksen tekemiselle.

31 Tältä osin on todettava, että direktiivin 2016/343 2 artiklan mukaan kyseistä direktiiviä sovelletaan luonnollisiin henkilöihin, jotka ovat epäiltynä tai syytettynä rikosoikeudellisissa menettelyissä. Sitä sovelletaan rikosoikeudellisen menettelyn kaikissa vaiheissa siitä hetkestä, kun henkilöä epäillään tai syytetään rikoksesta tai väitetystä rikoksesta, kunnes on lopullisesti ratkaistu kysymys siitä, onko epäilty tai syytetty tehnyt rikoksen, ja tästä päätöksestä on tullut lopullinen. Ennakkoratkaisupyynnöstä käy ilmi, että pääasian neljää syytettyä syytetään rikosoikeudellisessa menettelyssä eikä vielä ole lopullisesti ratkaistu kysymystä siitä, ovatko he syyllistyneet kyseiseen rikokseen.

32 Tässä yhteydessä on muistutettava, että direktiivin 2016/343 tavoitteena on – kuten sen 9 perustelukappaleesta ja 1 artiklasta ilmenee – vahvistaa rikosoikeudellisissa menettelyissä sovellettavat yhteiset vähimmäissäännöt, jotka koskevat tiettyjä syyttömyysolettamaan liittyviä näkökohtia ja oikeutta olla läsnä oikeudenkäynnissä (tuomio 5.9.2019, AH ym. (Syyttömyysolettama), C-377/18, EU:C:2019:670, 38 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

33 Direktiivin 2016/343 7 artiklassa säädetään tietyistä yhteisistä säännöistä, jotka koskevat oikeutta vaieta ja oikeutta olla todistamatta itseään vastaan. Juuri tässä yhteydessä kyseisen 7 artiklan 4 kohdassa todetaan, että jäsenvaltiot voivat sallia, että niiden oikeusviranomaiset ottavat rangaistusta määrätessään huomioon epäiltyjen ja syytettyjen yhteistyöhalukkuuden.

34 Tässä viimeksi mainitussa säännöksessä siis ainoastaan varataan jäsenvaltioille, kun kyse on oikeudesta vaieta ja oikeudesta olla todistamatta itseään vastaan, mahdollisuus sallia se, että niiden oikeusviranomaiset ottavat antaessaan tuomiota, jossa määrätään rangaistus, huomioon syytettyjen yhteistyön. Näin ollen koska kyseisessä säännöksessä ei aseteta jäsenvaltioille mitään velvollisuutta taata sitä, että nämä viranomaiset ottavat tämän yhteistyön huomioon, sillä ei anneta syytetylle oikeutta saada alennettu seuraamus, jos hän tekee yhteistyötä oikeusviranomaisten kanssa esimerkiksi tekemällä syyttäjän kanssa sopimuksen, jossa tämä henkilö myöntää syyllisyytensä.

35 Direktiivin 2016/343 7 artiklan 4 kohdassa ei myöskään täsmennetä niitä yksityiskohtaisia sääntöjä ja edellytyksiä, joilla tarvittaessa säännellään oikeusviranomaisten mahdollisuutta tuomiota antaessaan ottaa huomioon syytettyjen yhteistyöhalukkuus, sillä nämä yksityiskohtaiset säännöt ja edellytykset kuuluvat yksinomaan kansallisen lainsäädännön alaan.

36 Tästä seuraa, että direktiivin 2016/343 7 artiklan 4 kohdassa ei säännellä kysymystä siitä, voidaanko pääasiassa kyseessä olevan kaltainen suostumuksen antamista koskeva vaatimus asettaa neuvotellun rangaistuksen määräämistä koskevan sopimuksen hyväksymisen edellytykseksi vai ei.

37 Mitä tulee perusoikeuskirjan määräyksiin, joihin ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin viittaa, on todettava, ettei perusoikeuskirjaa voida soveltaa pääasiassa.

38 On nimittäin niin, että perusoikeuskirjan 51 artiklan 1 kohdan mukaan sen määräykset koskevat jäsenvaltioita ainoastaan silloin, kun ne soveltavat unionin oikeutta. Saman artiklan 2 kohdan mukaan perusoikeuskirjalla ei uloteta unionin oikeuden soveltamisalaa unionin toimivaltaa laajemmaksi ”eikä luoda unionille uutta toimivaltaa tai uusia tehtäviä eikä muuteta perussopimuksissa määriteltyjä

toimivaltuuksia ja tehtäviä”. Unionin tuomioistuimen on siten tulkittava perusoikeuskirjan valossa unionin oikeutta unionille annetun toimivallan rajoissa (tuomio 10.7.2014, Julián Hernández ym., C-198/13, EU:C:2014:2055, 32 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

39 Niin kuin perusoikeuskirjan 51 artiklaa koskevista selityksistä, jotka on perusoikeuskirjan 52 artiklan 7 kohdan nojalla otettava asianmukaisesti huomioon, käy ilmi, 51 artiklassa käytetty soveltamisen käsite vahvistaa kannan, joka on jo ennen perusoikeuskirjan voimaantuloa omaksuttu unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä unionin perusoikeuksien soveltamisesta unionin yleisinä oikeusperiaatteina ja jonka mukaan velvollisuus noudattaa unionin oikeusjärjestyksessä taattuja perusoikeuksia koskee jäsenvaltioita vain silloin, kun ne toimivat unionin oikeuden alalla (tuomio 10.7.2014, Julián Hernández ym., C-198/13, EU:C:2014:2055, 33 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

40 Tässä yhteydessä on muistutettava, että perusoikeuskirjan 51 artiklassa tarkoitettu käsite ”unionin oikeuden soveltaminen” edellyttää unionin oikeuden toimen ja kyseessä olevan kansallisen toimenpiteen välillä yhteyttä, joka ei perustu pelkästään kyseisten alojen läheisyyteen tai niiden välisiin epäsuoriin vaikutuksiin (tuomio 10.7.2014, Julián Hernández ym., C-198/13, EU:C:2014:2055, 34 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

41 Unionin tuomioistuin on katsonut muun muassa, ettei unionin perusoikeuksia voitu soveltaa suhteessa kansalliseen lainsäädäntöön sen vuoksi, ettei kyseisen alan unionin säännöksissä asetettu jäsenvaltioille erityistä velvoitetta pääasiassa kyseessä olleen tilanteen osalta (tuomio 10.7.2014, Julián Hernández ym., C-198/13, EU:C:2014:2055, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

42 Kuten tämän määräyksen 34 kohdasta ilmenee, nyt käsiteltävässä tapauksessa unionin oikeudessa ei aseteta jäsenvaltioille mitään velvollisuutta sallia sitä, että niiden oikeusviranomaiset ottavat tuomiota antaessaan huomioon epäiltyjen ja syytettyjen yhteistyöhalukkuuden erityisesti sellaisen syyttäjän kanssa tehdyn sopimuksen perusteella, jossa henkilö myöntää syyllisyytensä saaden vastineeksi alennetun rangaistuksen.

43 Näin ollen pääasiassa kyseessä olevan kaltaisella suostumusta koskevalla vaatimuksella, joka on neuvotellun rangaistuksen määräämistä koskevan sopimuksen hyväksymisen edellytyksenä, ei voida katsoa sovellettavan unionin oikeutta perusoikeuskirjan 51 artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla.

44 Tehokkuusperiaatteesta on riittävää todeta, että – kuten tämän määräyksen 34 kohdasta ilmenee – unionin oikeudessa ei anneta syytetylle oikeutta tehdä pääasiassa kyseessä olevan kaltaista sopimusta syyttäjän kanssa saaden vastineeksi alennetun rangaistuksen. Näin ollen tehokkuusperiaatetta ei sovelleta pääasiassa kyseessä olevan kaltaiseen suostumusta koskevaan vaatimukseen, joka on tällaisen sopimuksen hyväksymisen edellytyksenä.

45 Näin ollen esitettyyn kysymykseen on vastattava, että direktiivin 2016/343 7 artiklan 4 kohtaa on tulkittava siten, että siinä ei säännellä kysymystä siitä, voidaanko sen, että tuomioistuin hyväksyy pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen neuvotellun rangaistuksen määräämistä koskevan sopimuksen, joka on tehty henkilön, jota syytetään sen vuoksi, että hänen oletetaan kuuluvan rikollisryhmään, ja syyttäjän välillä, edellytykseksi asettaa ehto, että muut tähän rikollisryhmään kuulumisen vuoksi syytetyt henkilöt antavat suostumuksensa tämän sopimuksen tekemiselle, vai ei.

Oikeudenkäyntikulut

46 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (toinen jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Eräiden syyttömyysolettamaan liittyvien näkökohtien ja läsnäoloa oikeudenkäynnissä koskevan oikeuden lujittamisesta rikosoikeudellisissa menettelyissä 9.3.2016 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin (EU) 2016/343 7 artiklan 4 kohtaa on tulkittava siten, että siinä ei säännellä kysymystä siitä, voidaanko sen, että tuomioistuin hyväksyy pääasiassa kyseessä olevan kaltaisen neuvotellun rangaistuksen määräämistä koskevan sopimuksen, joka on tehty henkilön, jota syytetään sen vuoksi, että hänen oletetaan kuuluvan rikollisryhmään, ja syyttäjän välillä, edellytykseksi asettaa ehto, että muut tähän rikollisryhmään kuulumisen vuoksi syytetyt henkilöt antavat suostumuksensa tämän sopimuksen tekemiselle, vai ei.

Allekirjoitukset